

Asekauppiain Liitto ry

2001

Kuten jo edellisessä lausunnossamme, koskien poliisin asetietojärjestelmän uudistusta (SM1928094, 4.11.2019) olemme todenneet olevamme äärimmäisen huolestuneita tämän lain muutoksiin.

Asekauppiain liiton ja edustamamme elinkeinon pitkään, jopa kahdeksan vuotta odottama asetietojärjestelmän uudistamishanke ei näytä vielääkään nousevan jaloilleen. Poliisin käytössä oleva Luhti asetietojärjestelmä on vanhanaikainen ja olisi jo pitkään vaatinut tilalleen nykyaikaista, sähköistä rekisteriä, joka helpottaisi aseiden rekisteröintiä ja mahdollistaisi tietojen syöttämisen suoraan esimerkiksi elinkeinon harjoittajien omista tiedostoista.

Koska uuden tietojärjestelmän luominen ei ole edennyt toivotulla tavalla on sille määritelty aikaraja umpeutunut jo useita kertoja. Nyt näyttää siltä, että aika on mm EU direktiivin vuoksi kerta kaikkiaan loppumassa ja kiire uhkaa pilata koko hankkeen. Vaatimus kaikkien valmistettujen, maahan tuotujen ja elinkeinonharjoittajien välillä siirrettyjen aseiden ja niiden osien rekisteröimisestä 1.6.2020 alkaen, ilman uutta asetietojärjestelmää ei näkemyksemme mukaan ole mahdollista. Mikäli vaadittuja tietoja yritetään ajaa nykyiseen Luhti asetietojärjestelmään, se tulee olemaan työmäärältään mahdoton yritys ja todennäköisesti epäonnistuessaan estää koko järjestelmän käytön ja näin ollen aiheuttaa myös haittaa ase-elinkeinolle.

Nykyinen käytäntö:

1. Kun ampuma-ase tuodaan maahan, tai valmistetaan Suomessa niin se kirjataan maahantuojan, tai valmistajan asekirjanpitoon.
2. Valmistajan, tai maahantuojan asekirjanpidosta ase siirtyy jälleenmyyjän eli asekauppiiaan asekirjanpitoon.
3. Kun kauppias myy aseensa esim. metsästäjälle niin se kirjataan näkyviin poliisin asetietojärjestelmään.
4. Poliisi valvoo asealan elinkeinonharjoittajien asekirjanpitoja vuosittain tapahtuvalla tarkastuksella, jonka yhteydessä usein poliisin aserekisteriä täydennetään. Tarvittaessa viranomaisen myös pyytää asekirjanpidosta tietoja.

Poliisilaitokset kirjaavat käsin jokaisen aseensa aserekisteriin vasta kun se luovutetaan loppukäyttäjälle (eli aseensa ostajalle) ja yhden kirjauksen on todettu vievän noin 10 minuuttia. Nykyisiäkään määriä omistajan vaihdoksia eivät poliisilaitokset saa kunnolla kirjattua aserekisteriin, koska lupahallinnon henkilökuntaa on pienennetty jatkuvien säästöjen vuoksi.

Maahantuojat, valmistajat sekä kauppiat saavat omista varastonhallinta-, tai asekirjanpidoistaan esim excel-pohjaisesti tiedot kohtuullisella työmäärällä ja tietojen siirtäminen on mahdollista toimijoiden välillä.

Lakiehdotuksen mukainen malli:

Laki ehdotuksen mukainen asealan elinkeinonharjoittajien ilmoitusvelvollisuus alkaisi 1.6.2020. Tarkoitus on että kaikissa yllämainituista tapahtumista tehdään kirjaus poliisin aserekisteriin. Eli maahantuodessa/valmistettaessa, kauppiaille siirtymisestä ja loppukäyttäjälle myydessä.

Varsinainen ongelma ehdotetussa mallissa tulee ilmoitusten määrästä. Vuositasolla aselupia on myönnetty noin 40 000 kpl, mutta jatkossa ilmoitusten määrät moninkertaistuvat. Sako Oy valmistaa vuosittain yli 100 000 uutta asetta, jotka joudutaan kirjaamaan ensin niiden valmistuttua sekä kun ne on myyty eli pelkästään Sakon valmistamien aseiden kirjaaminen aserekisteriin tuo 200 000 kirjausta/vuosi. Lisäksi maahantuodut ja kauppiain väliet siirrot tuovat lisää useita kymmeniä tuhansia kirjauksia.

Jos lasketaan, että asealanelinkeinon harjoittajia on 300-400 ja heillä esim. 300 asetta/liike niin pelkästään olemassa olevista varastoista syntyy poliisille tarve 90 000 – 110 000 uuteen kirjaukseen. Laskelmissa ei ole mukana aseiden varaosia, jotka tulevat vielä esitettyjen määrrien päälle.

Viimeistään tässä vaiheessa rautalankamallin pitäisi jo osoittaa, että poliisin asetietojärjestelmä on saatava kuntoon ennen kuin edellä esitettyjen uusien kirjausten toivotaan onnistuvan. Aserekisterin on toimiakseen oltava ajan tasalla eikä aseita voi jättää kirjattavaksi joskus tulevaisuudessa, mikäli kerättävällä tiedolla pyritään parantamaan aseturvallisuutta, eikä lisäämään byrokratiaa.

Johtopäätöksiä:

Lain valmistelussa ei mielestämme ole riittävästi otettu huomioon poliisin lupahallinnon työmäärää ja resursseja eikä asealan elinkeinonharjoittajien lisääntyvää työmäärää tai oikeusturvaa. Mikäli lakiehdotuksen mukainen asealan elinkeinonharjoittajien ilmoitusvelvollisuus alkaa 1.6.2020 ja viranomaisten sähköinen aserekisteri tulisi käyttöön vasta 2024 niin vaarana on jopa poliisin tämän hetken, manuaalisen asetietojärjestelmän kaatuminen, mikä heikentäisi aseturvallisuutta ja aiheuttaisi kohtuutonta haittaa ase-elinkeinolle.

Tietojen moninkertaisella ilmoittamisella poliisille ei ole kiirettä, koska asealan elinkeinonharjoittajilla on tälläkin hetkellä oltava lain vaatimat, ajantasaiset, ase- ja patruunakirjanpidot, jotka poliisivoi tarkistaa tarvittaessa.

Asekauppiain liiton ehdotus on, että kaikkea edellä mainittuun ilmoittamiseen ja aserekisteriin liittyvää lainsäädäntöä lykätään siihen saakka, kunnes poliisin sähköinen aserekisteri on kokonaisuudessaan valmistunut ja sen toimivuus todennettu riittävän pitkällä siirtymäajalla ja yhdessä aseelinkeino kanssa.

Virroilla 3.2.2020

Timo Huikkala

Puheenjohtaja

Asekauppiain liitto ry